

Informācija plašsaziņas līdzekļiem
2026. gada 24. augusts

RĪGAS LAIKMETĪGĀS MĀKSLAS TELPĀ cikla “Milži” ietvaros atklās Sarmītes Māliņas izstādi “Skatīšanās no malas”

No 4. septembra līdz 25. oktobrim RĪGAS LAIKMETĪGĀS MĀKSLAS TELPAS Mazajā zālē cikla “Milži” ietvaros būs skatāma Sarmītes Māliņas izstāde “Skatīšanās no malas”. Izstādes centrā ir objekts ar tādu pašu nosaukumu, kas 1990. gadā tika eksponēts izstādē “Latvija – XX gadsimta kūlenis. 1940.–1990. gads” izstāžu zālē “Latvija”.

Līdz ar šo izstādi RĪGAS LAIKMETĪGĀS MĀKSLAS TELPA klajā laiž arī izdevumu “Sarmīte Māliņa”, kur, runājot par Helēnas Demakovas un Pētera Bankovska veidoto *kūleni*, mākslas zinātniece un kritiķe Santa Hirša raksta: “Tā [izstāde] kļuva par pirmo “emancipēto” laikmetīgās mākslas notikumu, kas vairs neslēpās aiz kompromisiem ar iespējamo cenzūru vai Ēzopa valodai raksturīgās aizplīvurotības”.

“Skatīšanās no malas” ir pirmais Sarmītes Māliņas radītais objekts. Tas balstīts attiecībās starp trīsmetrīgu melnu apli un $\frac{3}{4}$ leņķī pret to novietotu gleznojumu – spilgti sarkanām un kobaltzilām iegarenām formām. Ar savu lakonismu, pat minimālismu, objekts iezīmēja vēlākajiem Sarmītes Māliņas darbiem raksturīgo tīro formu valodu.

“Toreiz... es identificējos ar to apli. Pirms telpiskā darba tapa akvarelis – skice. To uztaisīju pilnīgi neapzināti. Roka pati visu izdarīja manā vietā. Melns aplis un sarkanas un zilas spraugas. Man bija sajūta, ka stāvu ārpusē. Sarkanajā un zilajā notiek dzīve, bet es stāvu malā. Melns vienpatis, kas nekādi nespēj saplūst ar sabiedrību. (..) Aplociņš, kur justies drošībā. Norobežoties no visa. Smuks.” Tā šodien par “Skatīšanos no malas” saka Sarmīte Māliņa.

Šis objekts mākslinieces daiļradē ir būtisks arī tālab, ka savieno vairākus Māliņas daiļrades etapus un tiem raksturīgos elementus – akvareļglezniecību, psiholoģiski nospięgotu priekšmetu un telpas valodu, ģeometriskas, minimālistiskas formas.

Izstādes kuratore Daiga Rudzāte: “Sarmīte savos darbos vienmēr centusies ķert konkrētu mirkli, sajūtu, noskaņu – it kā to sastindzinot, vēloties apturēt. Un dažkārt šie uzplaiksnījumi transformējas smeldzīgās novelēs, kur galvenais varonis – viņa pati – vēro sevi no malas.”

Līdzās objektam “Skatīšanās no malas” izstādē RĪGAS LAIKMETĪGAJĀ MĀKSLAS TELPĀ būs redzams arī šogad tapušais objekts “Mute”.

Sarmīte Māliņa Latvijas laikmetīgajā mākslā ienāca 90. gadu sākumā un ir viena no tā dēvētās “robežpārkāpēju” paaudzes. Viņa, līdzīgi saviem laikabiedriem, izaicināja tobrīd pastāvošās

vizuālās mākslas konvencijas. Viņas mākslas valoda ir dizainiski perfekta, līdz niansēm noslīpēta forma, lakoniski precīzi vēstījumi un tēli, kas jaunos, ārēji šķietami vienkāršos salikumos atsedz sarežģītus eksistenciālus procesus un situācijas.

2026. gada februārī RĪGAS LAIKMETĪGĀS MĀKSLAS TELPA aizsāka ilgtermiņa ciklu “Milži”, kas veltīts Latvijas laikmetīgās mākslas vēstures spilgtām parādībām. Cikla ietvaros uzmanība tiek pievērsta hrestomātiskiem mākslas paraugiem, kas šobrīd atrodas Latvijas Nacionālā mākslas muzeja krājumā, privātkolekcijās un mākslinieku darbnīcās. Atsevišķos gadījumos tiek rekonstruēti arī savulaik iznīcināti mākslas objekti, kuru likteni ietekmējusi infrastruktūras un finansējuma realitāte.

Rīgas Laikmetīgās mākslas telpa ir Rīgas valstspilsētas pašvaldības izstāžu zāle, kuras fokusā ir laikmetīgās mākslas procesi un parādības. Tā ir platforma mūsdienu kultūras izzināšanai un sarunai par mākslas lomu 21. gadsimtā ar mērķi kļūt par lokālās sabiedrības dzīves būtisku pieturpunktu. Plašāka informācija: <https://makslastelpa.riga.lv/>

Izstādi organizē Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestāde RĪGAS LAIKMETĪGĀS MĀKSLAS TELPA. Izstādi atbalsta Rīgas valstspilsētas pašvaldība.

Papildu informācija:

Elizabete Andersone

Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestāde

“Rīgas Laikmetīgās mākslas telpa”

Sabiedrisko attiecību vadītāja

Kungu iela 3, Rīga, LV-1050

E-pasts: elizabete.andersone@riga.lv

Tālrunis: +371 26637881

Rīgas Laikmetīgās mākslas telpa, Kungu iela 3

Darba laiks:

Pirmdiena	Slēgts
Otrdiena	12 — 19
Trešdiena	12 — 19
Ceturtdiena	12 — 19
Piektdiena	12 — 19
Sestdiena	11 — 19
Svētdiena	11 — 17